

Польща -- Данціг.

Авантюра з поштовими скриньками.

З днем 5-ого січня Почає за-
лучувала застави власну пошту між
Данцігом і річпосполитою, покли-
куючися на версальський договір,
яким Польщі буніто заповнено
просто наглядати над адміністративною
даницького порту, його комуніка-
цією, поштою і т. п. Для цієї мети
на будинку польського консулату
та в кількох інших місцях міста
поставили поштові скриньки, розмі-
льовані на червоно-біло і з блим
вірлом, як державною емблемою.
Але вночі сталася неприємність:
частину скриньок невідомі справни-
ки зірвали, а решту перемалювали
на всімьшк чорно-біло-червоні
коліри. Одночасно всі німьські дан-
цькькі газети надзвичайно гостро
виступили проти спроб польського
уряду й його ген. комісаря у Дан-
цігу завести там польське уряду-
вання, хочби лише в частині загаль-
ної адміністрації Вільного Міста.
Начебто стична нім. тамошня прес-
а у Львосте отверто похваляти
виступи щих патріотів, що не
втерпіли на вил польського вірла,
і клкала повторювати цей проше-
лер послідовно й далше. Іншим
словми: днем поштові скриньки
у Данцігу міняться польськими на-
ціональними барвами, а крізь ніч
стають знову всімьшкими...

Нічого й казати, що представни-
ки польської республіки у Данцігу
аж закипіли на таку образу поль-
ської державної емблеми. Ген. ко-
місар Штрасбургер вислав до сенату
Вільного Міста Данцігу гостру
ноту протесту, домагаючися сати-
сфакції за "злобне ушкодження
державного майна", негайного ви-
шукання і покарання винуватців,
поліційної охорони для скриньок,
покарання місцевої нім. преси за
підбурювання до публичних висту-
пів проти польських прав у Данцігу
і, вкінці, особистої просьби виба-
чення з боку Представника Сенату
у ген. комісаря річпосполитої.

Сенат не заворушився категорич-
ним тоном ноти. Він відповів хо-
лодно і стримано, що, мовляв, ду-
же жаліє з приводу неприємного
інциденту, але в даному випадку
не маєть до діла з німьким "анти-
державним виступом" тільки ви-
значним порушенням приватної вла-
дності, якого, арештано, не було би,
коли би Польща не захотіла без-

печно вводити у мімьшк Вільне
Місто польської пошти.

Нота на ноту, а на ноту нота, а
нісвіт тієї дипломатичної розмо-
вляч, що вся польська преса
кличе до репресій супроти Данціга,
сборачи отагано про репресії тор-
говельного характеру а між рідка-
ми накликуючи до показання не-
помирливого Сенату Вільного Мі-
ста "залізного п'ястука".

З другого боку й німьшк Данціг
не доміє: Секретаріат Ліги Націй
вже встиг отримати ноту з пред-
ставленням цілої афери, а німьшк
преса заявляючи, що алас собі га-
разд справу, до чого змагає поль-
ський уряд, — не боїться огих за-
мірів...

Найближші дні можуть принести
дуже цікавий розвиток подій над
Балтійським морем.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це на-
родня фортеця, це певний захист у
добі лихоліття!

Дрібні вістини.

Поступає вістка з СРСР де юре на
основі рішення ради міністрів.

В Альбанії скликав голова революцій-
ного уряду Ахмед Бей Шогу національний
збор на день 12 січня в Тирани. Про до-
помогу національним зброям хоче він сфор-
мувати новий кабінет. Після утворення ка-
бінету будуть розписані нові вибори.

В Югославії йде далі боротьба за при-
клянення Раді. По арештуванні якого
останнього у Загребі прийшла черга на
інших. Між першими а атеми партії Ра-
діа Мачек, Предавец, Красич і інж.
Косич. Всі арештовані відомини від
ушкєх злізків. Арештовано їх за зносин
з Москвою та за намірене порушення су-
покою і порядку держави.

Державні дєє стати наслідком
Троцького на становищі комісаря війни і
на становищі голови Революційної Ві-
ськової Раді. На місце Державського
чав би стати головою Ради Народного
Господарства і комісаром Робітничо-Се-
льської Інспекції Кубішев.

Головою мімьшкого парламенту ви-
брано співдємократ Лебе голосами со-
ціальної демократії та центру.

Останні виступи Муссоліні.

Політична боротьба в Італії вій-
шла у фазу, яка нагадує воєнний
чиї, похід Муссоліні на Рим. Фа-
шизм вводить рішучу боротьбу
за владу: його диктатор заявляє
державі виключний стан. Опозицію
обласило. Увесь кабінет зголосив
свою димісію, однак Муссоліні
принняв лише димісію двох право-
ліберальних міністрів: Каваті та
Спароккі. Над пресою повис знову
меч військочолої цензури. Політичні
та босві організації фашистської
партії промочили як колієс.

Муссоліні хоче виключним засо-
бачи розяснити непевну атмосферу.
Залізничні обставлені вартами, вулиці
— стежами. Національна міліція
виконує поліційну службу. Уряд
погитований здушити якнайменший
відрх звернення проти диктатор-
ської влади.

І все це по свіжій спробі сенза-
ційного звороту в бік демократич-
них ідей. У Різдвянім тижні обі-
цявав Муссоліні зміну виборчої
реформи, а коли ця спроба "норма-
лізації" відносин осмілила опозицію,
він налякався свого кроку і завер-
нув до старої диктатури. Дарма, що
до проявів бунту ще не дійшло,
становище уряду незавидне. Муссо-
ліні нахилився між опозицією во-
рожих йому партій явних ворогів
диктатури і опозицією у власній
партії, яка від довгих місяців кри-
тикує його методи правління, ала-
жуючи його диктатуру надто рішучо.
І одні і другі питаються: як
довго триватиме це нове змичове
становище і чи воно в силі атико-
мирити бурю та перетворитися в
основу "нормальної" влади — у та-
ким чи німьш розумінні. К.

Лекції гри на фортеяні

1165 1-3 1925

дипломований артист-п'яніст

заграничної консерваторії

Метода проф. ЛЕШЕТИЦЬКОГО і проф.
VIRIOLA. Уклад руки, опрацюван-
ня току (touché), свободи сили і рішучості
пальців. — Свобода руки а трудний тех-
нічний грл. — Інтерпретація.

Зголошення від год. 4-5 попол.

Львів, вул. Лелевеля ч. 9. партер ліво.

ВОЛОДИМИР КУЧЕР.

Від мертвої праматері
до свідомої думки.

(Справа теорії еволюції матерії)

З відкриттям і висвітленням про-
явів радіоактивності матерії атом
перестав бути найменшою і непо-
дільною одиницею матерії. Радіо-
активність відібрала хемії віру в
невмінність первня. Первнь улаєє
переміли на ніший первень, цей а
черги перейняється знову на ин-
ший і т. д. і так уран промінюючи
зникає атоми гелю у виді промі-
нів "альфа" і свободні електрони
в виді лучів "бета" і переходить
на уран x_2 , уран x_3 , уран II, уран у
і в газований первень йоній; при тих
перемінах виявляються значні скіль-
кості тепла. Йоній знову перехо-
дить по 10.000 літах у рад. Цей
первнь виділюючи промінь альфа
і бета при значній скількості теп-
ла перемінюється в ніжну субстан-
цію — еманіцію; вона розпадається
в той спосіб, що по кількох днях
переходить в части у гелі, а в
части у рад первня: рад А, рад В,
рад С, рад D, рад Е, рад F і рад
О. Останній є тототижним а оловом.
З уарну У отримуємо проактин,
актин і пілий рад його перетво-
рень, який подібно як радийовий рад
кінчиться оловом. Виходить отже
на те, що уран є прадіом усіх
елементів.

Переживаємо часи романтизму в
хемії. Здійснюються мрії середно-
віччя альхімістів. Переміла перв-
ня перестала бути недосяжною
мірєю. Міте і Штаєрайх добули
навіть золото розбавляючи атоми
парі живого срібла невеликим на-
віть вкладом праці, бо тільки сво-
бідними експериментами, які вияв-
ляються в дуковому розрядженні.

Атоми є поділені; вони скла-
даються з відіменних електронів і ще
менших долатних ядер, званих
протонами. Наряд протона в атомі
первня є такий великий, що рівно-
важить всі відіменні наряди електро-
нів. Около протонів кружать елек-
трони, як планети довкола сонця,
або як сателіти довкола планет.

Приклонники космічного етеру
приймають, що етер — цей доско-
нало гнучкий осередок електрома-
гнетичних хвиль є також зложеной
з частинок, очевидно багато мен-
ших від електронів і протонів.
Складники етеру називаються ете-
ронами. Приклонники етеру уважа-
ють етерони за найменші одиниці
матерії. З них є збудовані електро-
ни і протони, а яких знову є утво-
рені атоми, що входить у склад
ріжних молекул і ще більших
коольодальних дробин, званих мі-
целями. Між молекулами, що скла-
даються на кристалоїди, а міце-
лами, які є складниками коольодів,
заходять ця головна ріжниця, що
молекули складаються з постійно-
го числа атомів і мають постійний
молекулярний тїгар. Пр. молекули
алькоголю мають все два атоми

вугля, шість атомів водня і оден
атом кися; їх молекулярний тїгар
випає: $2 \times 12 + 6 \times 1 + 16 \times 1 = 46$.
Тимчасом молекулярний тїгар ста-
нього кремля S і O_2 , а H_2O хита-
ється в границях від 60 до 50.000.
Коли порівнаємо атоми з планета-
ми, разом з окржуючими їх сате-
літами, можемо молекули порівнати
з соняшними укладами а міцелі зі
світлами або галаксіями. Молекули
складаються на неорганічні тіла
(кристалоїди), а міцелі на живі
устрої.

З черги вищими від молекулів
одиницями мертвої матерії є кри-
стали. В органічій світлі знову ви-
щою одиницею від міцелів є клі-
тина, яка входить у склад тканин
ростинних і звіринних осібків.
Найдосконалішою між тканками
є вразлива нервна ткачка. Найдо-
сконалішим звіринним осібком
а рівночасно найбільш зложеною
одиницею органічної матерії є лю-
дина.

Таким робом отримуємо такий
ряд еволюції матерії (приймаючи
погляди приклонників етеру): ете-
рон, електрон і протон, атом, мо-
лекул і міцелів, кристали, клітина,
тканка, людина.

Висислені щойно одиниці висту-
пають у природі осібком або
в якійсь лучі. Тїла природи є най-
частіше аложені з ріжнородних
одиниць матерії, але бувають та-
кож й однородні аложения оди-
ниць. В етері виступають не тільки
самі етерони, але також свободні
електрони, атомні молекули, міцелі.

а навіть кристали і клітини; а
другого боку етер проникає всі
тіла природи. Свобідні електрони
знову знаходяться нераз у більших
одиницях і їх сполуках, пр. в ме-
талах.

Матерії не можна собі навіть
увявити без енергії матерії. По ви-
сисновкам зі спеціальної теорії релі-
тивності: поняття матерії покри-
вається з поняттям енергії.

Коли так, то кожна одиниця ма-
терії має особіну, собі питому енер-
гію. Однак покищо не можна
означити докладно рід енергії кож-
ного гатунку одиниць, бо нема ще
способів докладного відділення
одних одиниць від других. Це
одна трудність, а саме: енергія
ділає нераз тільки у царині про-
стору, обнятого даними одиницями,
до якого людина по причині дуже
маліх розмірів тих одиниць не має
способу там заглянути.

Найменше знає природників є
етерони, тому нічого не можна
казати про їх енергію. Твори
теорії структури етеру допускають,
що загальне тяготіння є саме ви-
пливом ділення етеронів. Останні
якнайпростіші одиниці матерії по-
явились найранше на світлі, тому
взаємне притягання має було най-
першим видом енергії природи.
Наслідком взаємного притягання
етеронів було згущення етеру; та
поставили електрони і протони. Чи-
тотому енергією електронам і про-
тонам є електричність. Випликом
взаємного ділення на себе елек-
тронів і протонів є атоми.

ФУТРА

поручає **СТАНІСЛАВ СТЕМПКОВИЧ**
різкож приймає
всього рода перерібки, напрямки і т. п.

Полекші в сплатах!

1158 2-5

Львів, пл. Капітульна ч. 1.

Полекші в сплатах

**Жіночі
Мужські
Діточі**

Роль лібералізму.

Погляди Л. Джорджа.

Льюїс Джордж, відомий велику промову в національно-ліберальному клубі, а який закликає до відновлення давніх впливів і сили лібералізму в Англії. Ліберальні партії — каже він — хоч вони у всіх краях західної Європи були в меншості, лаберегали свої країни від катастрофи. Коли вважали собі труду над зокладанням прослідження чимемого лібералізму, то можна з певністю ствердити, що політичне, але певне відраховування Німеччини треба приписати саме позиткові німецького лібералізму, який спокійно, але рішуче виступив в обороні свободи, поступу і миру. Те саме спостереження можна зробити й у Франції. Мілітаризм правий, чи краще французький консерватизм під проводом Поанкаре зитаворював у приспіненому темлі ситуацію, яка вела неминуче до нової великої світової війни. Ніщо не могло завернути Поанкаре з того шкідливого шляху, на який вступив, хіба революція у Франції, до не було зовсім таким неможливим явленьки знищення французьких фінансів і завдяки нерозумній та безумній політиці. Що сталося би з Францією, як би вона попала в революцію? Франція мала вибір між імперіалістичною політикою політикою, якої домагалося ціле французьке громадянство — а то політикою поміркованості — перелосів у відношенні до Німеччини. Слід підкреслити факт, що Франція йшла на той другий шлях і аниманципувалася від впливів консервативістів. Саме прийшли там до толосу французькі ліберали, що в з суті речі сходяться з англійськими лібералами і це спасло Францію від катастрофи. Далі Л. Джордж зачепив Італію: Фашизм означає на ділі провал конституційної демократії в Італії. Це є тріумф насильства над свободою. Лібералізм є єдиною надією Італії. Ліберальні провідники Джоліті, Орландо, Савандра і Нітті роблять кроки для

нової боротьби за волю Італії. В Росії немає ніякої ліберальної партії. Червоні та білі стоять там проти себе в їхнім страшином терором. Така ситуація є теж мрією англійських консервативістів і соціалістів. Велику Британію треба за всяку ціну спасати від такої катастрофи. Англійська нація спасеться від того страхіття тільки тоді, коли в совісти англійського народу лібералізм відістане своє давнє становище.

Арешт Ст. Радіча.

Арешт провідника сепаратистичного хорватського руху, Степана Радіча, дає нагоду до різних протилежних передбачень: яким шляхом може піти дальший розвиток взаємин між Хорватією та Сербією. Такий рішучий крок сербського уряду може зміцнити обурення Хорватів і заважити на найближчих виборах, в яких насильство над Радічем може стати гаслом боротьби проти уряду. Чи може зміни в настроях маса відчуватися свого вчорашнього вибрана?

Радіч є надто великою індивідуальністю, щоби його доля не заважила на долі держави роздертої внутрішньою боротьбою. Його еволюція від лояльного австрійського громадянина та віруючого монархіста аж до радикально-соціалістичного республіканця, що став несприятним оборонцем хорватських інтересів — відбувалася паралельно з еволюцією сусідніх настроїв. Радіч зі західно-європейською освітою та дипломатичним хистом єдиє чутливу знайомість селянської душі свого народу. Своєю подорожею до Москви він приєднав собі невдоволені елементи у Македонії та в Албанії, вживаючи їх проти централістичної сербської політики.

Можна поважно сумніватись, чи розв'язання сербським урядом партії Радіча і його арешт саме нині є безпосереднім наслідком спільної протибольшевицької балканської політики, про яку стільки пишеться,

більше конплікувалася; зкінці повстали нові ростики клітини. Що-йно згодом втворилися збірні клітини, які не могли присвоювати мінеральні сполуки, тому залежні були від рости. Останні були златні до творення а двохнах лугля, води і з роспушення у воді мінеральних солей — органічних сполук, зложених, як відомо, а білковатих міцель.

Тепер слідує групування повсталих клітин у колонії, овисла поділ праці і різницювання поодиноких клітин. Ці три чинники доводять до творення тжанох. З клітин і тжанох, які вибиваються вразливості, повстають перші амисли і нерви, щойно овисла творяться авої і нерви осередки з питомою їм енергією, яка проявляється як свідомість, думка і воля. Повстає людина, яка є остаточним, найдокональшим продуктом еволюції матерії.

Мимоволі насувається тут враз ціла низка питань? Чи на людині кінчиться розвій матерії? Чи сили природи, видавши людину, не зможуть уже створити одиниці ще докональшої і вищої? Чи нинішні умовини, серед яких людина живе на землі, уможливають у будучності утворення надлюдини, чи може вест до деградації? А дальше питання: яка буде майбутня доля людства? Поступ, що веде до здоволення свогім, чи регенерація і загибля?

а яка є щойно музикою майбутності Румунії, Болгарії та Югославії. За вносини ні селянським інтернаціоналом могли арештувати Радіча вже 3 місяці тому. Радіч є просто небезпечною індивідуальністю для „обєднюючих“ намагань сербського уряду. Хто зна, чи не стане він на лаві обвинувачених за державну зраду ще небезпечнішим, ніж у своїм таємнім сковині, де вистежила його поліція. Влада, яка творить національних героїв, засуджуючи їх, засуджує часто і себе саму. Хорватія не швидко найде керманіа ріаного Радічеві, а Югославія може присудом над ним втворити фермент, який буде ще небезпечніший, ніж дотеперішня ситуація. Радіч звернувся до народу з маніфестом, приготувавши настрій до свого суду, на яким виступатиме як жертва насильства.

„Кресова“ ідилія.

Віляне діяльності польського пограничного корпусу.

Корпус пограничної охорони, що з дня 1. листопада м. р. обсадив по польському боці границю рижського трактату, ось як білясє свою діяльність на протязі двох місяців:

В тому часі корпус відпер 18 „диверсійних ватаг“, що намагалися перейти на польський бік в силі від 5 до 30 людей. Одночасно той корпус зневалізував 14 ватаг, що пробували перейти на радянський бік після доконання диверсійної акції. Збройних нападів на державні обєкти було 15. Радянська прикордонна сторожа загорнула 6 польських жовнірів. В боротьбах полягло 2 польських жовнірів і 2 було ранених. За те польська прикордонна сторожа вбила 14 і ранила 12 „бандитів“ і цивільних осіб. Крім того схвачено 60 „диверзантів“ і 3 жовнірів червоної армії, арештовано 71 осіб, що намагалися нелегально перейти кордон, та придержано 349 пачкарів. На радянський бік переселено 51 осіб і придержано 31 виселених радянською владою. Як бачимо біляне діяльності польського пограничного корпусу представляється дуже поважно, вказуючи на „идилію“ відносин на східних „кресах“.

ОСТАННІ ВІСТІ.

Сутинна на радян. границі.

В ночі на 7. І. о год. 3-й ватага з 7 людей намагалася гередейти з радянського боку на польський через границю на відтинку Юзювці, крем'янецького пов. По залатим бою з патрулем корпусу охорони границі мусіла відступити. Оставили двох убитих. Дня 8. І. на відтинку Кробишівка, крем'янецького повіту болшевицька стежа стріляла до польського постерунку. Один болшевицький жовнір тяжко ранений.

Чутки про вбивство Мусоліні.

На віденській, будапештській і швайцарській біржі кружляли 9. ц. м. чутки про вбивство Мусоліні. Чутку що італійські представництва негайно запевчили. — Відділи карабінерів обсадили Народний Банк у Наварі на приказ слідчої комісії сенату. В сейфах банку найшли документи в справі вбивства Матеоті. „Кор. д' Італія“ звідомляє, що Мусоліні заявив, що неможливо скликати виборчу комісію перед падолістом ц. р. Тому вибори відбулися би щойно в 1926 р., хіба негайна konieczність приневолівала би негайно розписати вибори.

„Деллі Тел.“ звідомляє з Риму, що згідно з загальною думкою в Італії, колиб опозиція побідила при найближчих виборах, утвориться кабінет Джоліті й Амандолі, який виступить проти Мусоліні з процесом за держ. зраду.

Чутки про уступлення Еріо.

З Парижа звідомляють, що знову почали кружляти чутки про можливість уступлення Еріо. У політичних колах думають, що Еріо недугою хоче оправдати свою безсилість. Наслідками називають Бріана й Люшера.

Кріза нім. кабінету.

Місія Маркса утворити кабінет, мабуть, у третє не владася. Фракція центру є за тим, щоби канцлер сповнив завітання, яке взяв на себе. Демократи готуві попірти Маркса в утворенні кабінету. „Н. Вр. Тгт.“ звідомляє з Берліна: Поширюється чутка про замах радик. правниці при допоміж райсхари колиб нім. народовці не здобули відповідного впливу в уряді.

СЛАВНО-ЗВІСНА РЕСТАВРАЦІЯ

та кімната до снідань

Р. ФЛДССЕРОВОЇ

у Львові, Ягайлонська ч. 3.

Поручає знамениті обіди і вечері. Першорядної якості капітани кухарі і загощачі.

1157

2-3

ВІДГУКИ ДНЯ.

З моєї офіційної черевіски.

ч. 44. Львів, 9. січня 1925.

Високоповажний Пане Прокураторе!

Вже в попереднім листі до Вас мав честь подякувати Вам за уважність до моєї мізерної особи. Я тоді вже з повністюю лаянцями, що конфіскації моїх феєдистів причиною до моєго морального і матеріального розросту. Всеж там я звертав Вам увагу, що того року протекційна поведінка Вашої Милости може мати потужний вплив на молодий талант, бо сирвадуже зарозумілість і гордість. Однеж Ви мене не послухали і далі так дуетесь мною, як підла матінка.

Насидки щого вже показались. Я почав дерти мого... навіть супоті тов. Кедина, який має стільки заслуг у піднесенні українського театрального мистецтва на телевізійній рівні. Тов. Кедина люблячо каже, що я терплю на негально (негально) — латинське слово і на ній якого єдиного з латинськими сальованим словом „mega“ Mania!

Але де було би ще піз лях. Може бути зарозумілим адміністратор газети, то чомуж не може бути ним спіробітник редакції!

Всеж таки в своїй зарозумілості я не переходив ніколи границі гімназійного учителя, чи судового аскултанта.

Справж була би на тім і застряга, як, неприємно кажучи, застряг який український університет, але Ви, Пане Прокураторе, не допустили до цього.

Одним почерком пара дали мої зарозумілості такий тін, що вона червоніла директорів: гімназій, банків і „Товару“.

Недало що я налісав нуру теплу сая про польське кресове жіноцтво та про його тугу за анимковим станом у декілька місяць. Ваша Милость булє навіть думки, що вишковий стан мав би для „кресовичок“ шкідливі наслідки і тому счеркувати Ви мою апологію.

Та гіч не в тім! Счеркувати Вам прелію вілньо все, що тільки подобається. На щож є прохатор, українська газета і червоний олівець...

Але я до нині не знав, що „Галактіон Чіпка“ містить також в собі: єство злочину з \$ 65 (а) зак. кави, чи п-овини з \$ 300 зак. карного. Мені здавалося, що це собі значає, цинічно і як і наслідок як Ф. Ф., В. М., чи О. О.

Тепер бачу, що справа маєть лася міцше.

Галактіої Чіпка — це таки небезпечне слово, а властиво два, що його не можна друкувати по газетах, так як мієа ниніш счертєлєвськи: Петрицького, Микитя, Петлюри чи Крескалєвського.

Тому Ви переречували його разом з підлим фреймзонієм „кресом наїсти“.

Після такого червоний факт, а ді-

